

Sammanfattning för allmänheten – Östra Mellansverige

Inledande översikt

Östra Mellansverige består av fem län, Örebro, Södermanland, Östergötland, Uppsala och Västmanland. Här finns storstadsregioner, universitets- och högskoleregioner, regionala centra, sekundära centra och mindre kommuner. Olika delar av regionen har därför olika förutsättningar och behov. Hinder för tillväxt är ofta konkurrens men tillgång till arbetskraft samt externt ägarkapital upplevs även som hindrande faktorer. Internationaliserade små och medelstora företag har större tillväxtvilja och även större förnyelse- och tillväxtförmåga. På många av dessa parametrar ligger Östra Mellansverige under riksgenomsnittet vilket kan anses som en utmaning.

Östra Mellansverige är vid både en nationell och europeisk jämförelse generellt sett välförsörjt med forskningsresurser. Forskningsresurserna är dock till stor del koncentrerade till vissa delar av regionen. När det gäller de totala resurserna (företag + offentligt) intar Uppsala län och Östergötland en särställning med en mycket hög andel forskningsresurser i förhållande till BRP. Innovationsklimatet i Östra Mellansverige framstår som särskilt gynnsamt för tekniska innovationer. Däremot tycks klimatet för organisatoriska eller marknadsinnovationer vara något svagare.

Under programperioden har det, med grund i länens strategier för smart specialisering, identifierats fyra utmaningsområden som är gemensamma för samtliga fem län.

Smart industri
Morgondagens energilösningar
Hållbar livsmedelsförsörjning
Life science med välfärd och hälsa

Fakta om programmet

Programmet för *investeringar för tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige* omfattar ungefär 550milj kr vilket motsvarar ungefär 66milj euro (exklusive medfinansiering och TA)

Östra Mellansverige har tre insatsområden det första är *Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation*. 16 projekt har blivit beviljade totalt och 99% av budgeten är därmed beslutad. Intresset för insatsområdet var inledningsvis stort och flertalet projekt beviljades tidigt. Projekten bedöms ligga väl i linje med programmets intentioner. 2019 kommer många projekt att avslutas och det är först då resultaten till fullo kan tillgodoräknas. Men redan nu visas indikationer på att projekten rapporterat in resultat som på ett bra sätt bidrar till genomförandet av programmet.

Det andra insatsområdet *Öka konkurrenskraften i små och medelstora företag* kom också igång väl. Projektportföljen består i två stora regionomfattande projekt, varav ett är en riskkapitalfond. Sedan har det beviljats ett antal lite mindre länsöverskridande eller lokala projekt som är mer inriktade mot områden till exempel socialt entreprenörskap, besöksnäring eller fordonsindustri. Totalt sett har det beviljats 16 projekt som

tillsammans omfattar 98% av budgeten. Spridningen av projekt bedöms god med ett större affärsutvecklingsprojekt i grunden och flera mer begränsade insatser som komplement. Insatsområdet kommer med stor sannolikhet att nå målen.

Det tredje insatsområdet *Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer* kom igång lite mer försiktigt med förstudier och mindre projekt. En förklaring är att detta är ett nytt område i regionalfondssammanhang och adresserar delvis nya aktörer än som tidigare är bekanta i sammanhanget. Trots den något tröga starten så har totalt 45 projekt beviljats (varav 13t är förstudier) och 90% av budgeten är nu beviljad. Utsikterna för att nå programmets mål är goda.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att administrera programmets genomförande, vilket främst innebär att informera om programmet, arrangera utlysningar, följa projekten under genomförandet samt betala ut EU-medlen.

Projekt som karakteriserar programmet

Totalt har 77st projekt beviljats stöd och bidrar till att 97% av budgeten är beslutad. Programmet karaktäriseras till stor del av ett fåtal större projekt som omfattar mer än ett län och i många fall samtliga län. Det har redan från start funnits en stark vilja att verka "storregionalt". Exempel på projekt som arbetar på detta sätt är ECS (East Central Sweden) som arbetar utifrån länens smarta specialiseringsstrategier och genom detta har pekat ut fyra stycken utmaningsområden som är gemensamma för Östra Mellansverige. Detta är ett sätt att försöka öka mervärdet av insatser genom att arbeta med mer effektiv resursallokering. Ett annat exempel är Växtzon, ett projekt där regionens samtliga Scienceparks och inkubatorer samverkar för att alla företag i regionen ska få tillgång till regionens samlade expertkompetens.

De stora regiongemensamma projekten kompletteras med mindre läns- eller helt lokala projekt, men utgångspunkten har hela tiden varit att det ska finnas ett mervärde för hela regionen även om projektet bedrivs lokalt. Projekten drivs av aktörer som kommuner, universitet, länsstyrelser, regioner, näringslivsorganisationer, kluster och ekonomiska föreningar.

Den, till omfånget, största satsningen i Östra Mellansverige utgörs av en ägarkapitalfond som för programperioden 2014–2020 har en total finansiering om 17,9 miljoner euro, inklusive medfinansiering. Tillväxtverket tecknade 2015 avtal med Almi Invest Östra Mellansverige AB som utförare och förvaltare av fonden.

Pengarna ska investeras som ägarkapital i små och medelstora företag (SMF) med tillväxtpotential och som huvudsakligen befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Investeringarna ska göras tillsammans med privata aktörer som investerar minst lika mycket pengar i företagen som fonden. Satsningen förväntas att bidra till att cirka 35 företag får tillgång till ägarkapital, vilket förväntas skapa minst 150 arbetstillfällen. Hittills har fonden investerat i 26 bolag om totalt 4,8 miljoner euro.

Aktuellt under året

Under 2018 avslutades flera av de större satsningarna och merparten återkom i fortsättningsprojekt för att arbeta vidare och utveckla de tidigare insatserna. Detta är naturligt då strukturförändring i denna stora omfattning tar tid. Under 2019 kommer ett stort antal projekt att slutrapportera vilket medför att det är först då resultaten fullständigt kan tillgodogöras. I det stora hela kan det dock konstateras att projekten som beviljats ligger väl i linje med intentionerna med programmet och bedöms kunna möta de utmaningar som inledningsvis pekades ut i Östra Mellansverige.